

Ir vērts sevi nežēlot

* Pirms starta Dauqavmalā.

Kā veicās tajā «Vienā dienā Latvijā» — 28. augustā? Rīgā šis rīts atausa nomācies smags un pelēks kā deķis. Bet citur? Salacgrīvā saules nebija no lēkta, ne rieta stundā, turpretim Liepājā vakars ar zeltaino ripu šķīta burvestības pilns — sak, tiksmīnies ar mani, cik vien gribas.

Kā fotomeištariem nāca talkā rajonu saimnieki? Vienā vietā iedeva automobili, lai virs ar smagajām fotosomām brauc un strādā neuzplītojas ar kategoriskiem ieteikumiem: vajag bildēt to un to, bet citu neko! Citā pusē reportierim vienam bija grūti izkustēt pat sevī pēc, lai neviens modri nestāvētu blakus — kas zina vai biedrs kaut kur neielūkojas no sētas puses.

Fotogrāfijas, iespējams, vislielākā burvība ir tā, ka tajā visu izšķir acumirkli, ko var saukt arī par gadījumu vai nejaušību. Bet val nejausība dodas rokā, ja tiek tiši meklēta? Un arī uz šo jautājumu jāatbild: mūsu fotogrāfijām veicās visādi. Tā, piemēram, Valtam Kleinam gluži necerēti rokās ieskrēja kolosāls kadrs: jūra, lieldags un mazs bērns ar tik dzirkstošu prieku, it kā viņš plašo izmēru klaidu redzētu pirmo reizi mūžā... Viņš patiešām jūru redzēja pirmo reizi mūžā — tajā dienā mazajam kundzniekam palika piecl gadu, un dzimšanas dienas dāvanai vecāki izraudzījās braucienu uz jūru. Vai tā nav laimīga nejaušība?

Savukārt, kad Uldis Briedis drāzīn drāžas no Talsiem uz Sabīli, kur viņu gaida helikopters, dārgās minūtes izgaist pie Stendes vilciena pārbraukšanas: garu garaļ precīnēks stāv kā lemiets, un randiņš tiek nokavēts — no Kurzemes Sveices bildēšanas iznāk čiks.

Si 28. augusta diena noteikti bija garāka par citām divdesmit četrstu stundu dienām, jo pauzēs starp intensīvu darbu tika pārvarēti vairāki simti kilometru un piedzīvojumi bija raubi — gan liels, gan skumji. Tā, piemēram, Jānis Krūmiņš nofotografēja laulību ceremoniju, kurā ligavaļ bija 75 gadi, bet ligavainim — 79. Pēc ilgstošas pazīšanās kopš trīsdesmitajiem gadiem beidzot šie cilvēki vāreja krīs par viru un sievu — vai tie var nebūt gaišs noskaņojums? Bet Andrim Krieviņam mājpuceļā iznāca būt fotoliecīnēkam šausmīgā brīdī: gadus astoņdesmit veis vecūks ar mopēdu paskrēja zem automašīnas, kuru vadīja arī jau sirms virs, kas tieši tobrīd bija devies kārtot sava tēva apbedīšanas lietas. Sāpēs un traģika — vesels kamols... Bet Jānis Knāģis piedzīvoja kuriozu gadījumu. Saņēmis uzdevumu fotografēt vakarā restorānu un tā apmeklētājus, viņš klātesošajiem korekti paziņoja par savu nodomu un... palika restorāna zālē viens, protams, ja neskaita šīs iestādes saņknoto personālu (kā izpildīsim plānu?)!

Kaut arī fotoakcija «Viena diena Latvijā» ar lielo noslodzi un visiem uztraukumiem jau palikusi aiz muguras, tomēr, cienījamie lasītāji, kā jau jūs paši pēc iepriekš uzrakstītā manāt, bezkaislīgā lietišķībā salikti visus punktiņus uz i vēl nav iespējams. Savukārt jūsmīgi izsaucienu — re, kā mēs varam! — jau tik daudz skanējuši, ka, liekas, pietiek. Kaut gan patiešām jūsmīgiem un atzīniba ir tik tiešām pamatota.

Viss bija noorganizēts no sākuma līdz beigām mērķtieci, gudri un ar pašcieņu. Neaizmirstot par mātīti, suvenīriem — pēc mākslīnēka Jāņa Krieva izdomas drukātiem plastmasas maisiņiem, ko atstāt par piemiņu visi vienam akcijas labvēļiem Rīgā un citur Latvijā. Jā, neaizmirstot reportieriem par dabu samaksāt!... Bet labāk lai par visu viņi runā pašī!

Māris Kundziņš, žurnāls «Vesellība».

Kā jutās vakardienas akcijā? (Intervījas pierakstījis 29. augustā.)
— Lieliski! Man gribējās, lai katru dienu būtu tā, tāpēc ka katru dienu ir tāda sajūta, ka tu nevienu neesi vajadzīgs. Un nu pēkšņi izrādās, ka tā nemaz nav. Tu esi, tavs darbs ir vajadzīgs nevis tu ligusis, lai no tevis kaut ko pieņem, bet tu droši atnešis savas filmas un tās gaidīs. Tas ir burvīgi.
— Kur jūs fotografējāt?
— Es biju divos rezervātos. Krustkalni rezervātā un Teļu rezervātā. Lielos vilcienos runājot, tie atrodas rajona starp Madonu un Rēzekni. Teļu rezervāts teritoriāls ziņā ir pats lielākais Latvijā. Un šis ir galvenokārt purvs. Un šajā purvā atrodas sala — Sik-sala, kurā dzīvo vecticībnieku dinastijas kopš neatminamiem laikiem. Viņi paši interesanti izskatās, un arī dzīve ir tāda īpatnēja. Krustkalnos fotografēju vecu sievu, kas buras ar

jū telpā, tikmēr lija lietus. Kad vakarā iznāca laukā, bija saulriets. Un saulrieta laikā Teļu purvā vēroju pašu lielāko dzīvnieku baru, kāds vispār tur jebkad ir redzēts. Kopumā bija kādi 230 putni. Vārdū sakot, viss bija ļoti labi.
— Vai, iespējams, pietiek ar vienu dienu, lai izpildītu fotoakcijas uzdevumus?
— Ar vienu dienu noteikti ir par maz. Būtu jāatrod iespēja, lai mūsu fotogrāfi tiktu izmantoti intensīvāk. Nu gandrīz visā, kā šajā dienā.

Māleivs Toms, Igaunija.
— Esmu beidzis Tartu mākslas skolu kā dekoratoru, bet tā saagādājas, ka kļuvis par fotogrāfu. Nu jau devīto gadu strādāju Tartu mākslas muzejā un rajona avīzē «Edasa» (tulkojumā — uz priekšu!) par fotogrāfu.
— Vai pie jums ir noticis kaut kas līdzīgs mūsu fotoakcijai?
— Nē, igauņi nekā tamlīdzīga nav bijis. Vārbūt taqad, kad ar abiem saviem koleģiem atgriezāmies mājās, kaut ko padomāsim šajā virzienā.
— Kāda atliekama pret fotogrāfiju ir jūsu presē? Mūsu fotogrāfi bieži vien jūtas tāda kā pabērna lomā.
— Nē, pie mums tā nav. Tartu ir studentu pilsēta, tāpēc arī mūsu avīzē ir diezgan liela un manuprāt, interesanta. Liela nozīme tie ir tieši fotogrāfiem. Turklāt jāpiebilst, ka pēdējā laikā mums ir parādījušies daudzi jauni fotogrāfi, kas cenšas un meklē kaut ko jaunu. Ipašās fotokolēžas mūsu republikā nav, ar vienu kā tāda pāris. Oļiņas nedēļā žurnālistikas specialitātes studentiem Universitātē, bet tas nav nopietni. Viss jāpūst pas mācības celā. Un tomēr noskaņojums nav slikts.
— Vai pie jums nav tādā kā antonozīms starp fotoreportieriem un tā sauktajiem fotomāksliniekiem?
— Neko tādu neesmu novērojis. Es pats, piemēram, strādāju avīzē, taču piedalos arī izstādēs. Starp citu, šā gada nogalē ir plānots arī pie mums nodibināt fotogrāfu biedrību.
— Kādu iespaidu uz jums atstāja mūsu republikas fotogrāfi?
— Nopietni cilvēki. Baldos, ka nebiju viņu līmenī.
— Ko jūs fotografējāt?
— Biju agrorūmā «Adāzī», Carnikavas dienvidā; fotografēju vasarnīcu rajonā — kā tur cilvēki dzīvo un būvējas; biju arī pie Tautas dziesmu Oļiņas Vācišā kapsa. Vāpi man vajadzēja atrast nūdušu pludmalī — kaut kur tur ap Carnikavu tādā esot, bet es neatradu. Un vispār man jāatzīstas, ka es nespēju vienas dienas laikā apgūt tik daudz objektu. Nezinu, kā citiem, bet man tas bija par grūtu.

Uģis Niedre, Latvijas PSR Etnogrāfiskais brīvības muzejs.

— Esmu vēsturnieks — pēc izglītības un aicinājuma, bet fotografēt man patīk. Un tieši to sietos, kur lēkšā ir vēsture. Esmu izbraukājis republiku krustu šķērsu. Mani interesē cilvēki, kuri (tas skan ļoti skaļi, bet tā ir) ir saglabājuši vēsturisko atmiņu. Kuri dzimuši un auguši, un visu mūžu pavadījuši savā pagastā, atceras pagasta senākos notikumus un tradīcijas, piekopj vai vismaz prot kādu no senajiem amatiem.
— Interesanti, kāds bija vecākais cilvēks, ko esat satīcis mūsu republikā?
— Savulāik man bija dārišana ar 106 gadus vecu skolotāju. Tas bija Jaungulbene — skolotājs Vārdanais, kurš skola bija nostrādājis kādus 60 vai 70 gadus. Viņš atcerējās kā cara valdības laiku, tā arī Staļina kultu, kad skolēniem lika no bibliotēkas nest ķieļleim laukā grāmatas un sadēdzināt tās bez zēlāstības. Vecais vīrs vairs skaidri neredzēja, bet domas — gaišas un skaidras. Tas man bija liels brīnums.
— Kāds bija jūsu ceļš akcijas dienā?
— Kopā ar savu asistenti Malju Avotu bijām Aļksnes un Gulbenes rajonu saduras vietā vai, citiem vārdiem sakot, Malēnijas lejasgalā. Lielākoties gājām pa mājām un fotogrāfijām vecos cilvēkus.
— Tādā jūs galvenokārt bildējāt portretus. Bet tas taču prasīja īpašu daudzi laika.
— Bez šaubām, laika vajag daudz, jo ar katru no portretējamajiem cilvēkiem ir jāparunājas. Ar veciem cilvēkiem nevar rīkties uz ātru roku. Sak, nāc šurpi, es tevi

Timo Pilvanainens, Somija, Porl.

— Kā jās nokļūvat Rīgā?
— Tas bija visai amizanti. Beidzu savu darbu dienu, gribēju braukt mājās, bet mašīnas motora samīkojās, iedzīju tuvējā krozdīnā, lai paaicinātu kādu

Jūra būvē krastu

Neviens nepriecājas par sliktu laiku jūrā: jūrniekiem, krasta dienestu darbiniekiem un atpūtniekiem tas saagādā daudz nepatīkamu. Vienīgais, kas gaida sliktu laiku, ir Gruzijas jūras krastu aizsardzības zinātniskās razo-

* Fotoakcijā piedalījās arī viesi. Viens no viņiem bija somis Timo Pilvanainens, labākais fotoreportieris Somijā 1986. gadā.

gribu nobildēt, paldies un sveiki!
— Vai ļaudis zināja, ka todiem republikā notiek tāda fotobūšana? Kā viņi jūs uzņem?
— Daļa cilvēku bija dzirdējuši par šo sarīkojumu, daļai tā bija pirmā dzirdēšana, kas arī nekādu dziļāku interesi nerādīja. Tomēr viņi saprata, ka tas ir vajadzīgs, un neattiecās fotografēties.
— Visā brauciena laikā bija tikai viena sieviete, kas neparko neļavas pierunāties. Kādreiz šī sieviete bija bijusi izcila teklope. Vairākkārt viņas portrets un apraksts tika drukāts rajona avīzē, viņai deva godaraktus un viņu cildināja. Bet tad, kad spēki bija kļuvuši darbam par vājiem, priekšsēdētājs pateica: paldies, tu mums vairāk neesi vajadzīgs... Un tā nu tantīna dzīve ar rubļus četrdesmit lielu pensiju un pasta-viņu rūtumu sirdī...
— Kā jūs kopumā vērtējat šo pasākumu «Viena diena Latvijā»?
— Man tas viss ļoti patīka. Tiešām šim darbam ir jēga. Ja tu zini, ka vismaz divi trīs kadri no tava veikuma noder kopējai lietai, tad ir vērts strādāt un liet, sevi nežēlojot. Jutu pilnīgi tādu azartu un entuziasmu piedalīties akcijā.
— Vai jūs ticat, ka iznāks grāmata?
— Es ticu.
— Lielākā daļa fotogrāfu sūdzas, ka bez asistenta esot ļoti grūti strādāt. Pierakstu bloķiņš nekādā nesot pie rokas, un arī tad, kad ir precīzi visu sakārtīti aizsūtīti. Jums bija līdzīgs asistents. Vai tas jums palīdzēja darbā?
— Tā kā viss ir smalki jāpārskaidro, tad tik tiešām asistents ir neaizstājams. Turklāt mūsu brauciena bija daudz jārunāja ar cilvēkiem, ar vecāka gadagājuma sievietēm — man bez Maljas kā virietim tas būtu daudz grūtāk izdarāms.
— Vai braucienu uzskatāt par veiksmīgu?
— Jā, mums vairākkārt uzsmaidīja veiksmē, ka uz to pat necerējām. Tā, piemēram, gatavojot bildes kādu skūni, kam jūta vienā pusē palikušas vecās skaidas, bet otrā pusē liek jaunas. Taču strādnieki nekur tajā mirklī izkļuvis, kļūstu vai beidzās, kad pēkšņi, jau objektīvā skatolē, redzti paugurnāja Ziemeļvidzemes ainavā ar zilajiem meļiem tālumā parādās mazas melnātes ar kādām divdesmit baltām zosiem un divmetriņu rīksti rokā. Viņa tuvojās skūnim, galvā balta katīnš, melnēte ir tik laimīga, smaida, runājas ar mums...
— Mums laimējās nofotografēt arī cūkas kaušanā. Tāds sietzs jau tika apspriests fotoakcijas sagatavošanas laikā, bet to drīz vien atmetām kā nepespējamu — augustā taču loņus parasti nekauj. Tomēr mums paveicās. Iebraucām kādā interesantā mājā, kur dzīvoja trīs ģimenes. Viņi nav radīnieki savā starpā, bet šie sākotnēji svešie cilvēki dzīvo tāda kā komūnā. Sež pie viena galdā, kopīgus svētkus svin, bērni kopā aug, ir kopīga saimniecība. Kopējām katlām šīs ģimenes audzē cūkas, un gadā nokauj apmēram septiņus rukiņus. Viena bērns bijām kārt ar mēs.
— Fotoakcija beigušies, bet...
— Bet mani neaiztāj domas par šo safotografēto materiālu. Domāju, ka tad, kad grāmata būs gatava un izstāde sakārtota, negatīvus tomēr nevajadzētu izklīdināt. Manuprāt, tas nebūtu pareizi. Skiet, vajadzētu visus negatīvus saglabāt kādā arhīvā. Tā būtu unikāla, neizmeļama nacionāla bagātība, kuras vērtība ar katru gadu augs.

INTA LEHMUSA ULDA BRIEZA foto

— Kā jūs nokļūvat Rīgā?
— Tas bija visai amizanti. Beidzu savu darbu dienu, gribēju braukt mājās, bet mašīnas motora samīkojās, iedzīju tuvējā krozdīnā, lai paaicinātu kādu

47. PTV Rīga
uzņem 8. klašu absolventus šādās specialitātēs:
desu formētāji,
gajas pusfabrikātu izgatavotāji,
gajas izgriezēji dzīlotāji,
atslēdznieki gajas rūpniecībā,
pavāri,
konditori,
salīdzināmu ražotāji,
krāsotāji.
Mācību laiks no 1 līdz 3 gadiem.
11. klašu absolventus
desu un kulinārijas meistaru specialitātē,
desu meistaru specialitātē,
mācību laiks 1 gads.
No Padomju Armijas rezervē atvaļinātos jauniešus uzņem
gajas izgriezēji un
gajas pirmatstrādes specialitātēs.
Ir stipendija un plemakme. Ir kopmtne.
Adrese: 226026, Rīga, Atlasa ielā 7, tālr. 369415,
369466, 369406.
Satiksme ar 4. vai 11. tramvaju līdz pieturai «Brāļu kapli».

Cēsu rajona
PRIEKŠĀJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKUMA
NEKLĀTIENES NODAĻA
uzņem audzēkņus ar septiņu, astoņu klašu un vidusskolas
izglītību 1988. mācību gadam
lauksaimniecības mehanizācijas un automobiļu tehniskās
apkalpošanas un remonta specialitātēs.
Mācības latviešu valodā.
Jāiesniedz šādi dokumenti:
iesniegums,
izglītības dokuments (oriģināls),
medicīnas izziņa (086y veidlapā),
iestādes vadītāja apstiprināts darba grāmatīņas izraksts,
kolhozniekam — kolhoznieku grāmatīņas izraksts,
4 fotokartītes (3x4 cm).
Bez iestājekšameniem uzņem audzēkņus lauksaimniecības
mehanizācijas specialitātē. Dokumenti jāiesniedz līdz 25.
novembrim.
Iestājekšamēni automobiļu tehniskās apkalpošanas un remonta
specialitātē matemātikā (mutvārds) un latviešu valodā
(rakstveidā) notiks novembrī un decembrī pēc īpaša
paziņojuma. Pirms iestājekšameniem tiks rīkoti sagatavošanas
kursi.
Dokumentu jāiesniedz līdz 30. novembrim.
Adrese: 226550, Cēsu rajons, s. n. Priekulei, Priekuļu
lauksaimniecības tehnikuma neklātienes nodaļa.
Tālrunis — Priekuļi 30606.

RIGAS APĀVU RAZOŠANAS APVIEŅĪBAS
«PIRMAIS MAIJS» MACĪBU UN KURSU KOMBINĀTIS
rīko kursus, kurus sagatavo
piegriezēju,
apavu virsmas sagatavotāju,
apavu salieču,
produkcijas kvalitātes kontroleru.
Nodarbību sākus 15. septembrī. Mācību ilgums no viena
mēneša līdz 6 mēnešiem. Mācību laikā audzēkņi saņem
algu. Uzņem personas vecumā no 18 līdz 40 gadiem. Darbs
vienu mēnesi, divas vai trīs mēnešus.
Ir iespēja darbu savienot ar mācībām vidusskolā, tehnikūmā
un augstskolā vieglās rūpniecības specialitātēs.
Adrese: 226004, Rīga, Bauskas ielā 16, tālrunis 627479,
627244, 226001, Rīga, Suvorova ielā 96, tālrunis 295004,
226011, Rīga, Dzirnava ielā 121, tālrunis 282981.

26. PROFESIONĀLI TEHNISKĀ VIDUSSKOLA
uzņem audzēkņus ar astoņu klašu izglītību šādās specialitātēs:
audzējas (zīda aušana),
mašīnveidnieks,
gatavās produkcijas kvalitātes kontrolieri.
Audzēkņi tiek gatavoti darbam Rīgas zīda ražošanas apvienībā
«Rīgas audums». Ir kopmtne.
Skolas adrese: 226080, Rīga, A. Degļava ielā 41a.

9. RIGAS PROFESIONĀLI TEHNISKĀ VIDUSSKOLA
uzņem audzēkņus 1986/87. mācību gadam kvalifikācijas
celšanas kursu vakara nodalījumā šādās specialitātēs:
rūpniecības iekārtu elektromontieri,
automātu un kontrolieru atlasdzinēji,
virpotāji,
rūpniecības iekārtu remontatslēdznieki,
instrumentatslēdznieki,
frēzētāji.
Mācību laikā var paaugstināt kvalifikāciju par 1 vai 2
kategorijām. Uzņemšanai skolā nepieciešams darbvietas
norīkojums.
Mācību ilgums — 6 mēneši.
Skolas adrese: 226050, Rīga, Suvorova ielā 4.
Ziņas pa tālruni 286607, 286297 vai 286517.

KRAJKASU NOREKĪNU CEKS — ERTS
NOREKĪNU VEIDS BEZ SKAIDRAS NAUDAS!
Tas ir dokuments uz noteikta vārda, ko lieto norēķinos
par iegādājamām rūpniecības precēm, darza māļņām,
celtniecības materiāliem, kā arī sabiedriskās ēdināšanas
uzņēmumu pakalpojumiem.
Norēķinu čeku krājķases izdod par summu no 100 līdz
10 000 rubļiem, norakstot no noguldījuma rēķina vai
lemaksājot skaidrā naudā.
Ar to var norēķināties jebkurā mūs valsts pilsētā vai
rajonā. Nepieciešamības gadījumā tirdzniecības organizācijas
var izdot skaidrā naudā 25 procentu apmērā no čeka
summas.
Čeka derīguma termiņš — 2 mēneši, skaitot no tā izdošanas
dienas.
Latvijas republikāniskā galvenā krājķasas pārvalde

Krājķases dod iespēju ledzīvotājiem droši, ērti un izdevīgi
glabāt savus naudas līdzekļus, veikt virkni kases — norēķinu
operāciju, kā arī citus pakalpojumus, to skaita:
— pieņem skaidru naudu noguldījumu un izmaksā to pēc
noguldītāja pirmā pieprasījuma, bez tam, saņemot to, bet
ne tikai tajā krājķasē, kurā atrodas noguldījums, bet arī
centrālajā krājķasē;
— ieskaita noguldījumu rēķinos darbaļaudim pienākošās
summas;
— pārved noguldījumu no vienas krājķases uz otru;
— pēc noguldītāja rīkojuma veic bezkaidras naudas norēķinus;
— pārdo, par dzīvokli, komunāļiem un c. pakalpojumiem;
— pārdo un pērk 1982. gada valsts iekšējā laimestu
aizņēmuma obligācijas;
— pieņem valsts aizņēmuma obligācijas glabāšanā;
— apmaksā laimējās valsts aizņēmuma obligācijas un
loterijas biļetes;
— pieņem no ledzīvotājiem brīvprātīgās lemaksas Padomju
miera fondā, kultūras fondā, kā arī starptautiskajā fondā
«Par cilvēces izdzīvošanu un attīstību»;

— izdod un apmaksā akreditīvus;
— izdod norēķinu čeku summu no 200 līdz 10 000 rubļiem
ledzīvotājiem norēķināt ar valsts un kooperatīvajiem
tirdzniecības uzņēmumiem par rūpniecības precēm,
standarta māļņām, celtniecības materiāliem, tāpat arī par
pakalpojumiem, ko sniedz sabiedriskās ēdināšanas
uzņēmumi uz iepriekšējiem pasūtījumiem;
— izpilda daudzas citas operācijas.
IZMANTOJIET KRAJKĀSES PAKALPOJUMUS!
Latvijas republikāniskā galvenā krājķasas pārvalde

MAZĀJĀ ZĀLĒ PĪKST 19.30
«Kam vajadzīgs efekts?»
Piektdien, 4. septembrī, pīkst.
19.30 — «Sievietes, sievietes...»
irādām.
16. un 22. septembrī pīkst.
19.30 «Tīkai muzikants»
17. un 23. septembrī pīkst.
19.30 un 20. septembrī pīkst. 13.
«Sarkanmatīnais kaļķis»
18. septembrī pīkst. 19.30
pīkst. «Ar bēdu uz baznīcu»
23. un 26. septembrī pīkst.
19.30 «Lampu draudzē»
27. septembrī pīkst. 13 un
19.30 «Līļa brēka, maza vilna»
AKTIERU ZĀLE Pīkst. 20.
18. septembrī «Dons Zuāns»
— 150. izrāde.
20. 23. un 26. septembrī «Vīri
iesi man sirdī pīso» (I. Tirole).
21. septembrī «Ieklausies, ma
na sirds, pasaules Cukstos...»
(E. Radzons).
29. septembrī «Saules dieva
Fēba rotājas».

AKADEMISKAIS
RAINA DAILES TEĀTRIS
Ceturtdien, 3. septembrī, pīkst.
19.30 — «Kā jūms tik».
Piekrastes aizsargāšanas un atjaunošanas metode, ko izmanto
apvienības speciālisti, ir divreiz
patērija par iepriekšējo. Cetur
gadu laikā ir atjaunoti 36 kilometri
pludmales joslas.
TASS

OJARA MARTINSONA foto

sakumā). Gadījumos, kad liks maksāt soda naudu, «dzērāju sērijai» izsniegs uz gadu.

IMANTS LASTOVSKIS, republikas VAI nodalnis priekšnieks

ROKERU BRIESMAS UN «RĪGAS FENOMENS»

Katrs līgsgadējs mototehnikas klienti mūsu republikā zina apliecināt, ka parasto motociklu vadītājiem Latvijā ir lielas iespējas nodarboties ar savu vaļasprieku. «Rokeru» bums, kas Rīgā kulmināciju sasniegta septiņdesmito gadu sākumā, jau pēc pāris gadiem bija beidzies, tā arī neizraisīdams lielas kaitēšanas. Gandrīz visi bijušie rokeri atrada sirdij tuvu nodarbošanās daudzajās skijoringā, triāla, šosejas, daudzdaļa, un motokrosa komandās un klubos, kādu mūsu republikā, par laimi, netrūka. Atmiņai no tiem laikiem mums palikus Rīgas kinostudijas filma «Motociklu vasara» ar toreizējo «rokeru karali» Zigfrīdu Priedīti vienā no galvenajām lomām.

Kad tolaik republikas motorsporta vadība grieķēja ar savu pieredzi iepazīstināt kolēģus no Maskavas un Ļeņingradas, sapņam visai augstprātīgi atbildi: «Mūsu apstākļos, teļs ar tik blīvu transporta plūsmu nekā tamlīdzīgs nav iespējams.» Taču motodraugu rindas turpināja augt arī šajās pilsētās, un turienes motorsporta vadības kūrums un ierētni dēļ pusaudzī savas sportiskās intereses sāka veļdēt izkropotos veidos, piemēram, motohuligānisms naktī pilsētas ielās un laukumos. Maskavā vien šādu motorizētu nakti «mežoni» esot gandrīz tikstoti! Lāgā pat nezināda šā vārda nozīmi, viņi sevi leņpi dēvē par rokeriem.

Vairākas kapitalistiskās valstis darbojas motociklistu grupas ar antisabiedrisku ievērl. Anglijā — «rokeri» un «modi», ASV — «elles engļi», Jāpnā — «bosozonu», Itālijā — «scapatori». «Modi» var uzskatīt par motorizētiem hippiem — viņiem ir gar matu, pukaini apģēbi, gītāras un brauc viņi ar motorolleriem. Pretstatā viņiem «rokeri» ir sportiski, brutāli pulsi ar īsi apgrieztiem matiem, kas nēsā sacīkšu braucēju jakas un brauc ar superjaudīgiem motocikliem. Pirms viņi kļūst par «rokeriem», jāiztur nopietns pārbaudījums: jādemonstrē braukšanas meistarība divpārbīstamos apstākļos, uz pakalējā sēdekļa vedot savu draudzeni. Abu šo grupu sadurmes nereti beidzas ar asinainiem kauņiem, kuros reizums tiek izdomēti pat veseli kūrortiemāli. Policija šajos kauņos cenšas neļaukties. Arī jāpāp «bosozonu» ir izteikti krimināli nodarbojas ar sīkām zādzībām un lauņišānu uz ielām — izmantotām mopēdus ar forsēbraucot norauļ gājējiem no pleca rokassomilās.

Mūsu republikas motociklu vadītāju pļevāšanas motorsportam un atteikšanās no rokeru nelegālās darbības maskavieši dēvē par «Rīgas fenomenu». Jā, mums patiesi ir izdevies organizēt «neorganizētos» motorbraucējus, iesalstīti viņus regulārs sporta nodarbiības un dot viņiem iespēju savus spēkus un meistarību pārbaudīt īpašās sacīkstēs — tā sauktajā tautas vai ceļa motociklu klasē. Sekojot mūsu republikas pieredzei, līdzīgi darbojas arī Lietuvas un Igaunijas motorbraucēji. Pēdējā laikā uz Rīgu pēc pieredzes brauc arī maskavieši un Ļeņingradieši.

Tomēr arī mēs nedrīkstam ieslgt pašapmierinātībā, jo ne jau visas Latvijas rokeru problēmas jau ir atrisinātas. Manuprāt, ceļa motociklu vadītājiem, tāpat kā citiem motorsportistiem, nepieciešama sava pārstāvniecība republikas motorsporta federācijā. Automotamatieru biedrības sporta no-

dajā un, galvenais, jāriko vairāk sacensību pa šosejas apli (ciļos) motorsporta veidos, it sevišķi skijoringā, sacīkšu skaits ir pietiekams). Tās varētu organizēt Automotamatieru biedrība, atjaunojot arī kādreiz tradicionālo VAI balvu izcīņu.

Starp citu, nebūt neesam vienīgi, kas riko sērijveidā ražoto motociklu sacensības. Tamlīdzīgi motokrosi jau sen notiek arī Vācijas Demokrātiskajā Republikā, piemēram, Brīvas vācu jaunatnes savienības kausa izcīņa un citi. Vienā no tiem bija uzalcināta piedalīties arī Apes jaunatņu komanda. Diemžēl republikas motorsporta vadība šādu pieredzes apmaiņu ar socialistisko valstu sportistiem neatzina par lietderīgu.

Nedrīkstam noklusēt arī problēmas, kas saistītas ar motorsporta trasēm. Pagaidām maskaviešu priekšā mums vēļ ir ar ko pallelīties, tomēr jāatceras, ka sēžam uz pašu aizzāģēta zara: mietpilsoņu mirklā gēgrību un ērtību dēļ jau trīs gadus nedarbojas kādreiz slavēnā Bērņu mopēdu trase Pārdaugavā (tiesa, pulkas arī tagad pa to paslepus braukā — trijātā uz viena mopēda vai motocikla, ar smēķi zobos un tamlīdzīgi). Slēgšana apdraud arī 800 metrus garo mopēdu aplīti Uzvaras parkā. Šobrīd to atļāuts izmantot otrās stundas nedēļā, bet arī tas kādam jau skiet par daudz...

Savasār Bērnekļu trasē notika Baltijas republiku un Latvijas PSR čempionāts ar sērijveida motocikliem. Pēc rīdzinieku ierosinājuma un ar Ļeņingradas laikraksta «Smeņa» starpniecību uz šīm sacensībām bija uzaicināti arī vairāki desmiti Ļeņingradas «mežoni» braucēji un rokeri, kā viņi paši sevi dēvē. Šie puļi iepazīnas ar mūsu motorbraucējiem. Vienu rokeru jāvā celā līdz Rīgai bija saīslis ātrūmākā, ko ātri vien sveda kārtībā piecpadsmitkārtējais PSRS čempions motorsportā Kārlis Ošņis.

Pēc Bērnekļu trasē redzētā atbraukšie rokeri (patiesībā — lāga zēni) dedzē tāda sajūsmā, ka viņiem pat izdevās izlogties sacīkšu galvenajam tiesnesim Valdim Kleinbergam atļāuju pēc čempionāta beļām mūsu trases aplī rikot arī «pašiem savu čempionātu». Un tā uz Bērnekļu asfalta tika noskaidroti pirmie Ļeņingradas sērijveida motociklu klases uzvarētāji — Igors Serovs (21 gads) un Aleksejs Ļebedevs (21 gads).

Jā mums kaut kur netālu no Ļeņingradas būtu tāda trase kā šī, es tās tuvumā uzceltu sev māju un divotūtu tur visu mūžu, — pēc sacīkstēm sapaipni teļca Aleksejs Gātināns rajona.

Tiktāl par Ļeņingradiešiem. Bet Bērnekļu kompleksās sporta bāzes direktors Eduards Kļoņe bija visai norūpējis par situāciju pašu mājās: — Es tepat, Teļkas rajonā, vēroju, ka arvien biežāk ielās parādās pusaudzī ar vecāku dāvinātiem motocikliem. Viņiem acīm redzami trūkst braukšanas iemanu. Tās jāskāp jūkt ar bērnībā, startējot «Zelta mopēda» sacensībās, nevis uzreiz atstāndampstī gadu vecumā pie jaudīgās jāvās stūres. Tie jau vairs nav potenciāli sportisti, bet treneru vadolā runājot, veciļi bez īpašām perspektīvām sportā.

Jā, patiesi, ja nebūsim saprotīgi, mēs nerīkosimies aktīvi, «Rīgas fenomenu» drīz vien izgaļsīs kā pērnās snieļas. Jāpādomā. Un beļdot atkal jāskāp rīkotes.

ALEKSANDRS BRĒDĪS, PSRS motorsporta federācijas masu komitejas loceklis

FRANĀU MĒDES KLIEDZIENS UN KĪNAS MŪRA

Lielu popularitāti Francijā leģvīss mazais «Citroen AX» — moderns, gēļis, 3,5 metrus garš automobilis ar priekšējo veļkošo tiltu un ielisku trīsdrīvļu virsbūvi. Francijā apgalvo, ka tas būšot populārākais automobilis Eiropā astodesmito gadu beļās.

Izgatavot jaunu mazlītrāzās automobilis tika noteimts 1981. gada februārī, jau pēc mēneša pilnā spārā notika projektēšanas tā pāsa gada jūlijā demonstrācijā jaunā automobīla maketus 1982. gada janvārī pabeidza virsbūves un turpināja sasijas izstrādāšanu. Divus gadus «Citroen» firmas izmēģinājumu laukumos jauno automobilī pārbaudīja. Pēc tam sākas darbs aerodinamiskā tunelī.

1985. gada septembrī konveijera līnijā bija kārtībā un rūpnīcā sāka izgatavot izmēģinājuma sēriju. Oficiālās «pirmtārdes» laikā, kas notika Parīzes autošānā, konveijeru jau bija atstājū 300 automobilī, 1987. gadā paredzēts ražot 230 000 jauno «Citroen AX», no kuriem 45 procenti paredzēti eksportam. Aprēķinām, puseļ šogad izgatavotā automobilī būs 1124 cm³ motors un maksimālais ātrums — 161 km/h, bet ieskrējienis līdz 100 km stundā ir 12,9 sekundes, 30 procentiem automobilī leņmētās mazos 954 cm³ motorus, kuru jauda ir 33 kW, maksimālais ātrums — 145 km/h, ieskrējienis līdz 100 km stundā — 17,9 sekundes. Pārējām mašīnām būs 1360 cm³ motors, kuru maksimālais ātrums — 168 km stundā. Abi modeļi ar vājkājiem motoriem patērē 5,7 litrus benzīna uz simt pa pilsētas ielām nobraukt kilometriem. Spēcīgākais modeļs patērē 6,9 litrus benzīna uz simt kilometru laikā veica pārbaudes braucienus pilsētas ielām. Tie pierādīja, ka «Citroen AX» tiešām «nerī» vairāk nekā 100 km stundā, bet ātrums ir elektroniskā aizdedze. Iepūtēti ir karburatori atrodas aizdedzes iekārtā, kas priekšus varētu veidot pēc iespējā zemāku.

Virsbūves ārējās veļdās pilnīgi atbilst «Citroen» tradicionālajām līnijām. Tai ir lieliska aerodinamika (gaiss pretētibas koeficients ir 0,31), atbilst visām drošības prasībām un vādzina ar eleganci. Daudz izmantota plastmasa. Virsbūves svars samazināts līdz 157 kg, bet visa automobīla svars ir 640—655 kilogrami.

«Citroen AX» garsums ir 3500 mm, platums — 1560 mm, augstums — 1350 mm. Kaut gan automobilis ir piecviērtis, tas vairākos veļos ir divcviērtis, kas cilvēkiem un diviem trim bērniem. Priekšēļā sēdekļi abiem braucējiem nodrošina ērtu sēdēšanu, katam ir sava sēdekļa aizmugurē nav viegli. Protams, no 3,5 metrus gara automobilā vairāk nevar prasīt, jo aiz pakalējā sēdekļi vienā stundā aizbrauc 100 km, kas ir diezgan daudz. Šādu pakalējā sēdekļus var pielāgot, lai nodrošinātu komfortu diviem cilvēkiem. «Citroen» autošānā notika demonstrācija, kurā šiem sēdekļiem bija jāatbilst diviem cilvēkiem. Šādos apstākļos šie sēdekļi izturēja 100 kg svaru, kas ir diezgan daudz. Šādos apstākļos šie sēdekļi izturēja 100 kg svaru, kas ir diezgan daudz.

«Citroen» autošānā notika demonstrācija, kurā šiem sēdekļiem bija jāatbilst diviem cilvēkiem. Šādos apstākļos šie sēdekļi izturēja 100 kg svaru, kas ir diezgan daudz. Šādos apstākļos šie sēdekļi izturēja 100 kg svaru, kas ir diezgan daudz.

DAVIS STERNERTS

MANSELS — PIKE. KURŠ KURU?

Jātos teicami, arī ir ļābi noregulēts, tad ar redzās, ko diena nesīs, — tā arī no rīta pirms Francijas «Grand Prix» izcīņas notika uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

6. posma rezultāti: 1. N. Pike, 2. N. Pike, 3. A. Senna, 4. F. Strelis, 5. D. Paimers — Liebrītiņa, 6. D. Paimers — Liebrītiņa, 7. A. Senna, 8. D. Paimers — Liebrītiņa, 9. A. Senna, 10. D. Paimers — Liebrītiņa.

7. posma rezultāti: 1. N. Pike, 2. N. Pike, 3. A. Senna, 4. F. Strelis, 5. D. Paimers — Liebrītiņa, 6. D. Paimers — Liebrītiņa, 7. A. Senna, 8. D. Paimers — Liebrītiņa, 9. A. Senna, 10. D. Paimers — Liebrītiņa.

8. posma rezultāti: 1. N. Pike, 2. N. Pike, 3. A. Senna, 4. F. Strelis, 5. D. Paimers — Liebrītiņa, 6. D. Paimers — Liebrītiņa, 7. A. Senna, 8. D. Paimers — Liebrītiņa, 9. A. Senna, 10. D. Paimers — Liebrītiņa.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

Soģad Anglijas «Grand Prix» izcīņa rīdziniešiem Silvesterāns bija uzvaras ceremonija. Anļi pamatoti uzskata par galveno pretendentu uz pasaules čempiona titulu, taču avārijā notika uzvaras ceremonija.

STURE TAVAS ROKĀS

«DROŠAIS RITENIS»?

AR MUSKULU SPĒKU

115. IZLAIDUMS

AR MUSKULU SPĒKU

AR MUSKULU SPĒKU

AR MUSKULU SPĒKU

AR MUSKULU SPĒKU

VADZIS JAU IR LŪZIS

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

STARTS — FINIŠS

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

VAI HRONIKA

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

KĀ KĻŪT PAR MOTOCIKLISTU?

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

8. KATEGORIJAS VADĪTĀJU PAGAIDU APĻIECĪBAS

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

KOOPERATĪVĀ DRIKSTĒGĀDIETĒS TRANSPORTLĪDEKĻUS

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM

PI MATERIALU PĒDĀM